

O. dr Juliusz Stanisław Synowiec OFMConv

(22 X 1934 – 15 IV 2007)*

O. dr Juliusz Stanisław Synowiec urodził się 22 października 1934 r. w Dąbrówce k. Bochni, jako syn Franciszka i Franciszki z d. Strąg. Uczęszczał do szkoły powszechnej w rodzinnej miejscowości, zaś klasę siódmą ukończył w pobliskich Okulicach. Naukę kontynuował w Małym Seminarium Duchownym OO. Augustianów w Krakowie, a następnie w Niższym Seminarium Duchownym OO. Franciszkanów w Niepokalanowie. W 1950 r. zwrócił się z prośbą o przyjęcie do nowicjatu franciszkanów. Rok później, po odbyciu nowicjatu w Krakowie, 4 października 1951 r. złożył pierwsze śluby zakonne. Maturę zdał w 1953 r. w Niepokalanowie rozpoczął studia filozoficzne w Studium Generalnym OO. Dominikanów w Krakowie (w tamtym okresie klerycy franciszkańscy studiowali teologię „po sąsiedzku” u dominikanów). Studia teologiczne odbył w latach 1955-1958 w Wyższym Seminarium OO. Franciszkanów w Krakowie. Profesję wieczystą złożył 23 października 1955 r. a święcenia kapłańskie otrzymał 12 marca 1960 r. w Krakowie.

Dostrzegając zdolności i wielką pracowitość młodego współbrata, przełożeni zakonni skierowali go na dalsze studia teologiczne na KUL. Tutaj dane mu było spotkać wybitnych naukowców polskich, m.in. ks. prof. Feliksa Gryglewicza i ks. prof. Stanisława Łacha. W 1961 r. uzyskał na KUL licencjat z teologii. Powrócił wówczas do Krakowa i podjął wykłady ze Starego Testamentu w tutejszym seminarium, jednocześnie przygotowując pod kierunkiem ks. prof. Stanisława Łacha pracę doktorską zatytułowaną *Keboð Jahwe. Studium biblijno-teologiczne*, którą obronił 2 marca 1967 r. Rok później został wybrany rektorem WSD OO. Franciszkanów w Krakowie. We wrześniu 1969 r. rozpoczął dalsze studia biblijne w Rzymie, gdzie dwa lata później uzyskał stopień licencjata nauk biblijnych na Papieskim Instytucie Biblijnym. W tym czasie odbył podróż naukową do Ziemi Świętej. Po powrocie do kraju ponownie objął urząd rektora seminarium, jednak po roku złożył rezygnację, by móc więcej czasu poświęcić badaniom naukowym. W roku akademickim 1974/1975 z inicjatywy o. prof. Józefa Rosłona OFMConv zaczął dojeżdżać z wykładami na Akademię Teologii Katolickiej w Warszawie. Była wówczas wielka szansa zatrudnienia o. Juliusza Synowca na ATK, jednak po roku kapituła generalna zakonu wybrała go na asystenta generalnego. W Rzymie spędził kolejne trzy lata, nie rezygnując jednak z pracy naukowej. Przez dwa

* Artykuł o. dr. P. Gryźca OFMConv. zamieszczony w ZN SBP 4/2007, s. 311-314.

semestry wykładał Stary Testament na Wydziale Teologicznym św. Bonawentury *Seraphicum* w Rzymie.

W 1978 r. powrócił do Krakowa i do wykładów w seminarium krakowskim. Dwa lata później został prowincjałem Krakowskiej Prowincji OO. Franciszkanów. Trzy lata prowincjalstwa były dla niego bardzo trudne i nie sprzyjały pracy naukowej. Dopiero po zakończeniu kadencji w 1983 r. poświęcił się już bez przeszkód pracy badawczej. Początkowo koncentrował się na dopracowywaniu i uzupełnianiu swych obszernych skryptów, zaś w 1987 r. ukazała się drukiem pierwsza jego książka: *Na początku. Wybrane zagadnienia Pięcioksięgu*, która otworzyła serię publikacji książkowych obejmujących problematykę interpretacji ksiąg Starego Testamentu. Opublikował 19 książek, 25 artykułów i 4 recenzje. Kolejne znajdowały się w przygotowaniu, jednak nie zdążył ich ukończyć. Pod jego kierunkiem powstało również sześć prac magisterskich z zakresu badań Starego Testamentu.

O. dr Stanisław J. Synowiec był człowiekiem niezwykle pracowitym i systematycznym. Jako wykładowca miał dar jasnego przekazu wiedzy. Do wykładów podchodził z pasją i dlatego studenci chętnie na nie uczęszczali. Także styl jego książek jest przejrzysty, jasny i przystępny. Widać w nich wielką erudycję, a także zdrowy krytycyzm zarówno wobec anachronicznych, jak i zbyt nowatorskich interpretacji tekstów biblijnych. Pasją jego życia było studiowanie, zgłębianie przesłania ksiąg natchnionych. Pomagały mu w tym także zdolności językowe. Oprócz języków biblijnych znał doskonale niemiecki i francuski, w mniejszym stopniu angielski. Wielu wykładowców Pisma Świętego w seminariach diecezjalnych i zakonnych naszego kraju poleca swoim studentom jego książki. Był członkiem zwyczajnym Stowarzyszenia Biblistów Polskich.

Z okazji 70. rocznicy urodzin, 55 lat życia zakonnego, 50 lat ślubów wieczystych i 45 lat kapłaństwa o. dr. Juliusza Synowca 15 kwietnia 2005 r. Wyższe Seminarium Duchowne oraz Ośrodek Studiów Franciszkańskich w Krakowie zorganizowały sesję naukową dedykowaną wybitnemu bibliście. W jaki sposób ten skromny zakonnik postrzegany był przez współbraci, najlepiej świadczyły nie tylko słowa wypowiedziane bądź spisane w *Księdze jubileuszowej*, ale przede wszystkim liczba przybyłych do Krakowa gości z kraju i zagranicy. W sesji zatytułowanej: *Wonne słowa mojego Pana*, uczestniczyli wyżsi przełożeni dziesięciu franciszkańskich prowincji, profesorowie Papieskiej Akademii Teologicznej, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, przełożeni klasztorów, rodzina oraz byli i obecni uczniowie Ojca Profesora.

Tę pracowitość o. Juliusza, której . jak sam mówił . nauczyła go mama, augustianie i profesorowie wyższych uczelni, docenili w listach gratulacyjnych: metropolita krakowski, generał zakonu franciszkanów, rektor PAT w Krakowie, dziekan Wydziału Teologicznego PAT, wyższy przełożony krakowskiej prowincji franciszkanów, rektor WSD oraz prodziekan Wydziału Teologicznego PAT i dyrektor Ośrodka Studiów Franciszkańskich, który wygłosił laudację na cześć Ojca Jubilata. W laudacji wygłoszonej przez o. prof. Zdzisława Kijasa OFMConv czytamy: „Największą pasją Ojca Profesora stało się poznawanie mądrości Biblii i pomnażanie własnej. Była ona cenniejsza i wartościowsza od tego, co może dać pełniony urząd czy posiadana władza. Chyba z tych właśnie przyczyn nie zabiegał o nie, chociaż czasami musiał je przyjmować. Pełnione urzędy nie wygasły w nim jednak tęsknoty za Pismem Świętym i przyjemności studiowania oraz zgłębiania Bożej prawdy, w nim ukrytej. Praca dydaktyczna, organizacyjna i naukowa, obowiązki rektora seminarium, asystenta generalnego i prowincjała zjednały Ojcu Jubilatowi szacunek wielu współbraci i bardzo liczne grono czytelników jego dzieł. Wszyscy budujemy się jego pracowitością. Dla nas, jego młodszych współbraci, słuchaczy jego wykładów, Ojciec Jubilat był i pozostanie na zawsze prawdziwym autorytetem w zakresie wiedzy o Biblii, a także przykładem rzetelności i sumienności w wykonywaniu swoich obowiązków nauczyciela i naukowca. Urzeka nas swoją odpowiedzialnością za pisane słowo i szerokością spojrzenia na każdą kwestię biblijną. Jest Mistrzem! Jego zasługi dla biblistyki polskiej są wyjątkowe. Z jego prac korzysta bardzo szerokie grono studentów, wykładowców i tych, dla których Pismo Święte jest nadal Księgą Życia”.

Warto w tym miejscu przypomnieć także słowa prowincjała, skierowane wówczas do o. S. J. Synowca: „Poznanie Bożego Objawienia, pasją w ukazywaniu Jego bogactwa i piękna, a także pokora wobec Tajemnicy przekraczającej możliwości ludzkiego umysłu, to elementy Twojej życiowej postawy, za które Bogu i Tobie dzisiaj dziękujemy. Wspominamy nie tylko Twe naukowe osiągnięcia, ale także posługę wspólnocie w roli wychowawcy, asystenta generalnego zakonu i prowincjała. My wszyscy – Twoi bracia w zakonie – wyrażamy wdzięczność za dar Osoby zawsze wrażliwej i zaangażowanej w budowanie dobra wspólnego. Parafrazując fragment listu apostołskiego możemy dziś powiedzieć, że człowiek na przestrzeni lat ma wielu profesorów, ale my franciszkanie Krakowskiej Prowincji, wśród niewielu prawdziwych Mistrzów mamy szczęście i łaskę mieć Ciebie”.

W dniu 20 kwietnia 2007 r. w Krakowie odbył się pogrzeb śp. o. dr. Juliusza Stanisława Synowca. We mszy .w. pogrzebowej, której w krakowskiej bazylice św. Franciszka przewodniczył bp Albin Małyśiak, uczestniczyło blisko 120 kapłanów

koncelebrujących oraz bardzo liczne grono współbraci z prowincji i zakonu, rodzina Zmarłego, przedstawiciele krakowskiego środowiska naukowego oraz żeńskich i męskich zgromadzeń zakonnych. Kazanie do zebranych wygłosił o prowincjał Kazimierz Malinowski, a ostatniemu pożegnaniu p. o. Juliusza na cmentarzu Najświętszego Salwatora w Krakowie przewodniczył bp Jerzy Maculewicz OFMConv, administrator apostolski w Uzbekistanie.

O. dr Piotr Gryziec OFMConv., SBP 115